

Nr 580

Av herr **Ohlin m. fl.**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition, nr 100, angående anslag för budgetåret 1957/58 till främjande av bostadsförsörjningen m. m.*

Bostadsbyggandets omfattning

I motion till föregående års riksdag föreslog vi att riksdagen skulle godkänna ett bostadsbyggnadsprogram om 60 000 lägenheter för det framförliggande budgetåret eller ca 7 000 lägenheter utöver det av socialministern då framlagda s. k. minimiprogrammet. Utvecklingen har visat, att det av oss angivna målet mycket väl hade kunnat uppnås. Genom åtgärder vid olika tidpunkter har regeringen starkt närmat sig detsamma. Trots detta har påfrestningen på arbetsmarknadens resurser under sistlidna sommar och höst snarast varit något mindre än ett år tidigare. Mycken oro och onödigt osäkerhet hade kunnat undgås och en mer tillfredsställande planering i många fall kunnat uppnås, om riksdagen från början godkänt våra förslag.

Vi har även tidigare uttalat oss för att en målsättning bör ske för bostadsbyggandet, icke endast för ett år i sänder utan för en något längre tidrymd, t. ex. en fyraårsperiod. I en rad tungt vägande remissyttranden till bostadspolitiska utredningens betänkande understrykes angelägenheten härav med skärpa. Såväl Landsorganisationen, Näringslivets bostadsbyggnadsdelegation som HSB, Riksbyggen samt olika kommunala instanser inskräper på olika sätt, att en klarare målsättning från statsmakterna är nödvändig. Härigenom beredes olika bostadsbyggnadsföretag större möjligheter att i tid få kännedom om statsmakternas avsikter på bostadsområdet, vilket är en förutsättning för en rationell planering, projektering och produktion.

Tydligen under intrycket härav har departementschefen nu för det första angett siffran 57 000 lägenheter närmast som en minimisiffra för den planerade igångsättningen under nästa budgetår. Vidare uttalas i propositionen, att kommunernas och företagens planering och projektering bör ske med utgångspunkt från ett bostadsbyggande av nära 60 000 lägenheter om året under de närmaste åren men med beaktande av strävan att successivt öka produktionen. Vi känner tillfredsställelse över detta närmande till av oss intagna ståndpunkter, men anser lika fullt att departementschefens uttalanden som bas för en mera tillfredsställande planering under en något längre period är alltför vaga.

Vi håller därför fast vid vår tidigare framförda mening att riksdagen bör i princip uttala sig för ett bostadsbyggande av åtminstone 260 000 lägenheter under de närmast följande fyra budgetåren, varvid för nästa budgetår 62 000 och för det därpå följande 65 000 lägenheter bör sättas i gång. Härav följer na-

turligtvis, att riksdagen hos Kungl. Maj:t måste anhålla, att Kungl. Maj:t vid sin budgetplanering och avvägning av det allmännas åtaganden på olika områden tillser, att detta program kan hållas vad på regeringen ankommer. Vi anser dessutom att riksdagen bör uttala sig för att riksbankens handläggning av frågorna om hypotekskassornas obligationslån bör ske på sådant sätt, att planeringen av byggnadskrediter för ett bostadsbyggande av denna omfattning liksom även byggnadskreditivens avlyftning underlättas.

Vi vill i detta sammanhang också hänvisa till tidigare från vår sida väckta motioner om bostadssparande och om insättande av medel på sparkonto. Erfarenheten visar redan, att i dessa motioner diskuterade vägar till ett ökat sparande, som kan användas för bostadsändamål, kan lämna ett bidrag till bostadsbyggandets kapitalförsörjning, vilket i varje fall icke bör negligeras. Det allmänna bör därför göra ytterligare insatser för att främja ett sparande med denna inriktning. Av likartade skäl kan vi ansluta oss till departementschefens förslag om en förkortning av amorteringstiden för tertiärlån från 40 till 30 år, men anser dessutom att av bostadsutredningen förordade något sänkta lånegränser för kommunala och kooperativa företag bör införas. Även detta ökar i någon mån enskildas och kommuners bidrag till bostadsbyggandets kapitalförsörjning.

I detta sammanhang vill vi framhålla att de genom statens förmedling till bostadsbyggandets förfogande ställda lånebeloppen under de senaste budgetåren uppvisat en fortgående minskning. Dessa belopp utgjorde för budgetåret 1955/56 ca 1 010 milj. kronor, beräknas för innevarande budgetår uppgå till ca 925 milj. kronor och för nästkommande budgetår till ca 800 milj. kronor. Tages hänsyn till penningvärdeutvecklingen är minskningen i det allmännas låneförsörjning av bostadsbyggandet naturligtvis ytterligare något större. Enligt vår mening är en dylik avlastning av bostadsbyggandets kapitalförsörjning från statsbudgeten i och för sig tillfredsställande och bör vara en riktpunkt även för framtiden. Hänsyn måste dock givetvis tagas till den totala omfattning av bostadsbyggandet man vill uppnå och även till att en omställning i kapitalförsörjningen icke får ske så abrupt att onödiga svårigheter skapas. Ur den synpunkten och särskilt med hänsyn till möjligheterna för bostadsstyrelsen att i trängande fall underlätta framför allt egnahemsbyggandet genom lämnande av förskott på egnahemslån, vill vi förorda att låneanslagen för nästa budgetår uppföres med ett 25 milj. kronor högre belopp än Kungl. Maj:t föreslagit. Vi har utgått ifrån att, som anges i propositionen, den tidigare befintliga balansen av låneärenden inom bostadsstyrelsen vid utgången av innevarande budgetår skall vara avarbetad.

Vad gäller bemyndigande för bostadsstyrelsen att under nästa budgetår meddela preliminära lånebeslut följer som en konsekvens av vårt ovannämnda ställningstagande till bostadsbyggandets omfattning att dessa bör utökas med ca 75 milj. i jämförelse med Kungl. Maj:ts förslag.

I detta avsnitt vill vi till sist påpeka den mycket stora angelägenheten av att byggnadsarbetskraftens rörlighet underlättas. Det synes oss märkligt att ett

svenskt storföretag, som under de närmaste åren ämnar bygga en ny jätteindustri och i anslutning därtill genomföra ett mycket omfattande bostadsbyggande för flera tusen människor, tydligen icke hyser någon tvekan om att de organisatoriska problemen med rekrytering av och bostäder för byggnadsarbetarna under utbyggnadsperioden skall kunna lösas. Vi finner denna optimism och fasta tilltro till möjligheterna att lösa problemen stå i viss kontrast till den tröghet som tydligen gör sig gällande när det gäller en utökning av byggnadsarbetarkåren på orter, där bostadsbristen är särskilt svår. Om på detta område en svårare fastlåsning inträffar kan det hända, att byggnadsarbetare går sysslolösa på orter, där ingen eller obetydlig bostadsbrist föreligger eller särskilda ansträngningar göres att skaffa dem arbete just där, medan samtidigt bristorterna icke kan uppnå en tillräcklig utökning av sin byggnadsarbetarstam. Vi finner detta problem så allvarligt, att vi vill förorda en snabbutredning med sikte på att få klarlagt vad som från statens och kommunernas sida kan ytterligare göras för att underlätta en sund rörlighet av byggnadsarbetskraften med hänsyn till lägets faktiska krav.

Lån och bidrag till flerfamiljshus

Socialministern säger i propositionen att förslagen angående ändrade villkor för statliga lån till bostadshus bör ses som ett fullföljande av en strävan att tillgodose bostadsbyggandets behov av krediter. Justeringen uppåt av räntorna samt förkortningen av amorteringstiden i fråga om tertiärlån kan antagas underlätta finansieringen av bostadsbyggandet.

De tankegångar som socialministern här förfäktar går helt i linje med vår vid flera tillfällen framförda uppfattning, att det statliga bostadsstödet bör utformas så att det leder till ett ökat bostadssparande. Det är därför enligt vår mening att beklaga att Kungl. Maj:t avvisat ett av bostadspolitiska utredningens förslag, avsett att öka bostadssparandet, nämligen förslaget om ändrade lånegränser.

Om tertiärlånets övre gräns i enlighet med utredningens förslag sänktes till 97 procent av belåningsvärdet för företagsformer, som nu får låna 100 procent, samt till 92 procent för kooperativa företag, skulle bostadssparandet ökas och en statlig långivning till flera objekt möjliggöras. Socialministern finner de skäl utredningen anfört värda beaktande, men anser inte att en sådan sänkning av den övre belåningsgränsen bör företagas nu. Som skäl härför åberopar han att det numera tillämpade systemet med högsta belåningsvärden för bostadshus inneburit vissa anpassningssvårigheter, beroende på att i olika fall produktionskostnaderna kommit att överstiga belåningsvärdena, vilket har ökat byggnadsföretagens kapitalinsats. Vi anser emellertid inte att dessa belåningsvärden, som måste justeras tid efter annan med hänsyn till kostnadsutvecklingen och följaktligen är av mera tillfällig natur, skall vara utslagsgivande när lånegränserna

skall bestämmas. Lånegränserna skall gälla på längre sikt och bör avvägas utan hänsyn till de för tillfället tillämpade högsta belåningsvärdena.

Det har uttalats farhågor för att en övre lånegräns på 97 procent för kommunala företag kommer att medföra svårigheter för kommunerna. Vi anser emellertid i likhet med utredningen att kommunerna bör beredas möjlighet att om de så önskar finansiera toppinsatsen i en del av de nya hyreshusen genom insatser av de boende. Om denna metod tillämpas i en del av de nyproducerade hyreshusen, minskas kommunernas svårigheter med bostadsfinansieringen utan att bostadssökande, som saknar möjlighet till någon som helst egen insats, behöver bli utan lägenhet.

En annan utväg för kommunerna är att låta bostadsrättshusen marschera fram något på de kommunala hyreshusens bekostnad. En sänkning av den övre lånegränsen för kooperativa företag från 95 till 92 procent behöver inte hindra en dylik förskjutning av bostadsproduktionen mot den kooperativa förvaltningsformen, under förutsättning att målsparande för bostadsändamål organiseras mera allmänt. Kungl. Maj:t föreslår att lägenhetsknoten för flerfamiljshus skall slopas och den fastställda medelsramen för de statliga lånen bli avgörande för byggandets storlek. Han befarar emellertid att företagsformer, till vilka tertiärlån inte beviljas till 100 procent av belåningsvärdet, skall favoriseras framför de s. k. allmännyttiga företagen för att därigenom möjliggöra att ett större antal lägenheter kan byggas för den fastställda medelsramen. Vi anser i motsats till socialministern att en viss förskjutning i den riktningen är önskvärd. Om de företagsformer som kräver en egen insats av de boende får övertaga en större del av bostadsproduktionen, ökar bostadssparandet och därmed också möjligheterna att bygga mera. Att avskaffa bostadsbristen är viktigare än att ställa lägenheter utan insats till förfogande även för bostadssökande, som mycket väl kan göra en sådan insats. Det bör inte endast byggas mera bostadsrättshus, utan det borde även övervägas att igångsätta bostadsföretag med högre insats för dem som utan svårigheter kan prestera en sådan.

Även ur en annan synpunkt vore det fördelaktigt om kommunernas iver att igångsätta kommunala bostadsföretag något dämpades så att inom en växande bostadsproduktion deras relativa andel blev något mindre. Under efterkrigstiden har det uppförts en del stora hyreshus även i småstäder och mindre tätorter, där bostadsförsörjningen med fördel kunde lösas genom uppförande av egnahem eller tvåvåningshyreshus i enskild regi, av den typ som tidigare dominerade bebyggelsen i dessa orter. En bidragande orsak till denna utveckling är att kommunalmännen velat utnyttja de förmånliga lånevillkor, som stått till buds för kommunala företag, och av den anledningen låtit uppföra stora hyreshus, som ofta passat illa i miljön och i framtiden kan komma att visa sig vara felinvesteringar. Bostadsstyrelsen och byggnadsstyrelsen har i ett gemensamt cirkulär varnat kommunerna för ett forcerat byggande av stora hyreshus i mindre städer och tätorter. Staten frestar kommunerna med gynnsamma lån, och sedan varnar statliga organ kommunalmän för att falla för frestelsen. Vi anser att lånevill-

koren bör ändras och föreslår i likhet med utredningen att lånegränsen för kommunala och s. k. allmännyttiga företag sänkes från 100 till 97 procent av avkastningsvärdet och för kooperativa företag från 95 till 92 procent. För enskilda företag tillstyrker vi propositionens förslag om en övre lånegräns vid 85 procent. De ändrade belåningsgränserna bör tillämpas för bostadsföretag som får preliminärt beslut för igångsättning efter 1 januari 1958.

Bostadspolitiska utredningen föreslog att amorteringstiden för tertiärlån skulle sättas till 35 år mot f. n. i allmänhet 40 år. Kungl. Maj:t föreslår däremot att den generellt fastställs till 30 år. Vi anser de skäl som anföres i propositionen för denna förändring bärande och tillstyrker förslaget trots en viss betänksamhet inför den hyreshöjning i nyproducerade hyreshus, som detta förslag innebär.

Bostadsstyrelsen har i yttrande över utredningens betänkande förklarat, att övergången till obunden ränta å de statliga lånen bör förläggas till 1 juli 1957 och avse lån som slutligt beviljas därefter. Vi delar denna uppfattning, men anser att även höjningen av räntan på de statliga tertiär- och egnahemslånen bör förläggas till denna tidpunkt. Kungl. Maj:ts förslag beträffande den garanterade räntan kan vi ansluta oss till.

Bostadspolitiska utredningen föreslog att de s. k. *ortsdifferentierade tillägglånen* skulle slopas. Socialministern delar i princip denna uppfattning och förklarar att han inte kan finna det nödvändigt att under längre tid behålla denna stödform. Härei kan vi instämma, särskilt om man i samband med en avveckling av de ortsdifferentierade tillägglånen höjer de extra tillägglån, som beviljas byggnadsföretag som utföres under vintern. Härigenom skulle strävandena att utjämna säsongväxlingarna underlättas. Bostadsbyggandet i Norrland, där kommunerna i allmänhet tillhör högsta ortgruppen, skulle också få någon ersättning för bortfallet av det ortsgrederade tillägglånet.

Kungl. Maj:t har emellertid *inte* biträtt förslaget om att omedelbart slopa det ortsdifferentierade tillägglånet. Med hänsyn till att en förkortning av amorteringstiden för tertiärlånet till 30 år skärper villkoren för nyproduktionen i förhållande till utredningens förslag, anser även vi i likhet med Kungl. Maj:t att ett ortsdifferentierat stöd bör bibehållas t. v.

Schablonbidrag och återkrav av tidigare tillägglån

De schablonmetoder bostadsstyrelsen nu tillämpar för beräkning av ränteeftergifter för bottenkrediter bör enligt vår mening kunna ytterligare förenklas. När det för enfamiljshus visat sig möjligt att utbetala ränteeftergifter i form av ett schablonbidrag per fastighet, oberoende av byggnadskostnad och husets storlek, bör det i flerfamiljshusen vara möjligt att övergå till schablonbelopp per m² lägenhetsyta, i varje fall för hädanefter producerade hyreshus. Det stöd, som det ortsdifferentierade tillägglånet utgör, samt eftersläpande utbetalningar av provisoriska tillägglån som överstiger 1 krona per m² bör ersättas med ett årligt

bidrag som utbetalas samtidigt med schablonbidraget för ränteeftergifter. Härigenom uppstår ett enhetligt bidrag som förenar de båda stödformerna. En sådan utformning av det statliga bostadsstödet erbjuder vissa fördelar i jämförelse med Kungl. Maj:ts förslag, som bl. a. innebär att eftersläpande tilläggs-lån utbetalas trots att riksdagen redan beslutat att de skall återkrävas.

Kungl. Maj:t föreslår att tilläggs-lån till flerfamiljshus beviljade fr. o. m. 1951 ej skall regleras nu utan att fr. o. m. 1 januari 1958 ett belopp motsvarande det kapitaliserade värdet av ett årligt bidrag av en krona per m² lägenhetsyta skall återkrävas. Vi biträder detta förslag. Det bör emellertid påpekas att inga uppgifter lämnas i propositionen om vare sig hur stor summa av utestående tilläggs-lån, som kommer att återbetalas genom ett bifall till detta förslag, eller hur stort årligt belopp som genom beslutet kan beräknas tillföras statsverket. Tydligt är också att den ändring i bostadspolitiken, som återkrav av tidigare utbetalade tilläggs-lån innebär, skulle ha genomförts på ett enklare sätt om vårt förslag om övergång från kapitalsubventioner till löpande bidrag vunnit riksdagens bifall.

Stödet åt enfamiljshusen

Kungl. Maj:ts förslag angående stödet till enfamiljshusen kan vi i huvudsak biträda. Vi föreslår emellertid att den räntefria stående delen av egnahemslånet bör inkomstprövas om den skall bibehållas oförändrad vid 4 000 kronor. När den generella kapitalsubventionen till flerfamiljshusen nu är i det närmaste avvecklad, framstår det som inkonsekvent att bibehålla en så betydande *generell* subvention för enfamiljshusen. Vi föreslår därför att den räntefria stående delen av egnahemslån inkomstprövas för låneansökningar som erhåller preliminärt beslut efter den 1 oktober 1954. Inkomstgränsen bör sättas så, att den som under de två senaste åren i genomsnitt haft en till statlig inkomstskatt taxerad inkomst, som understigit 13 000 kronor, erhåller 4 000 kronor, den som haft en inkomst liggande mellan 13 000 och 15 000 kronor erhåller 2 000 kronor medan den som haft över 15 000 kronor inte erhåller någon räntefri stående del. I stället yrkar vi avslag på Kungl. Maj:ts förslag om att sänka den maximiyta som f. n. gäller för att egnahemslån skall beviljas.

Likvärdiga konkurrensvillkor

De företagsformer som får lån upp till 100 procent av avkastningsvärdet erhåller betydande fördelar i jämförelse med enskilda företag. Deras kapitalförsörjning underlättas, och de får i nuvarande ränteläge en betydande mersubvention, beroende på att de får låna 15 procent mer till f. n. 3 procents ränta. Så länge staten subventionerar bostadsbyggandet bör stödet enligt vår mening ges en utformning, som gör att det utgår med någorlunda lika belopp till olika företagsformer.

Höjningen av tertiärlåneräntan från tre till fyra procent minskar visserligen den mersubvention, som f. n. utgår till de bostadsföretag som får låna 100 procent av avkastningsvärdet. Men även en topplåneränta på fyra procent innebär en rätt betydande subvention. Vi ansluter oss därför till det förslag som herrar Cassel och Gustafsson framfört i en reservation till utredningens betänkande. Vi föreslår alltså att statliga tertiärlån lämnas mot inteckningar upp till 85 procent mot 4 procents ränta samt att topplån mot 5 procents ränta lämnas mot inteckningar som ligger mellan 85 och 92 procent för kooperativa företag och mellan 85 och 97 procent för kommunala och s. k. allmännyttiga företag. De nya bestämmelserna bör tillämpas i fråga om byggnadsföretag, som i samband med preliminärt beslut om lån förutsatts bli igångsatta tidigast 1 januari 1958.

En topplåneränta på fem procent kommer att medföra att skillnaden mellan hyran i ett s. k. allmännyttigt företag och årsavgiften i ett bostadsrättshus blir något större än f. n. Bostadsrättsinnehavarna får sålunda högre ränta på sin egen insats, vilket bör underlätta en viss övergång från kommunala hyreshus till bostadsrättshus. Det bör också understrykas att även en topplåneränta på fem procent innebär en viss subventionering.

I likhet med bostadspolitiska utredningen anser socialministern att det behov av särskilt stöd, som på grund av studier, sjukdom eller arbetslöshet kan föreligga för barn i åldern 16—17 år, bör tillgodoses genom de härför särskilt avsedda stödformerna och sålunda inte genom familjebostadsbidrag. I en reservation till utredningens betänkande har herr Gustafsson framhållit att samhällets stödåtgärder på längre sikt bör utformas enligt denna princip, men att det inte bör ske genom att avveckla redan utgående stödformer innan någonting annat kommer i stället. Samma åldersgräns gäller som bekant för såväl det allmänna barnbidraget som för familjebostadsbidraget. En tvåbarnsfamilj, som har bägge bidragen, får härigenom en betydande minskning av sin inkomst när det äldre barnet fyller 16 år. Om detta barn kommer ut i förvärvslivet blir familjens situation inte försämrad. Men om det fortsätter sin utbildning eller av annan anledning saknar inkomst, kan bortfallet av bidragen försätta familjen i betydande svårigheter. Vi instämmer med reservanten och yrkar avslag på Kungl. Maj:ts förslag att bestämmelserna om familjebostadsbidrag till barn över 16 år skall slopas.

Bostadspolitiska utredningen ansåg att familjebostadsbidrag borde kunna utgå även i godtagbara lägenheter som färdigställdes tidigare än 1942. Detta är även vår uppfattning. Vi föreslår således att bestämmelsen, att familjebostadsbidrag kan utgå endast till familjer som bor i lägenheter färdigställda tidigast 1 januari 1942, skall slopas.

Hyreskontrollen

Kungl. Maj:t tillstyrker utredningens förslag att kommunala, med kommun jämställda samt allmännyttiga och kooperativa bostadsföretag icke längre skall

vara underkastade hyreskontroll från det lånebeviljande organets sida, samt att de i den mån de är underkastade hyreskontroll enligt hyresregleringslagen skall befrias även från denna kontroll. Ändringen av hyresregleringslagen blir det tillfälle att ta ställning till i annat sammanhang. Förslaget att slopa hyreskontrollen från det lånebeviljande organets sida för dessa företag, skulle oestriddligen medföra en viss förenkling av handläggningen av låneärenden.

Det är emellertid en fråga som bör uppmärksammas i samband med hyreskontrollen i dessa fastigheter och det är fördelningen av hyreskostnaden mellan stora och små lägenheter i samma fastighet. Om denna fördelning sker på ett oriktigt sätt, exempelvis genom att skillnaden i byggnadskostnad per kvadratmeter lägenhetsyta i stora och små lägenheter inte tillåtes att avspegla sig fullt ut i hyressättningen, kan allmänhetens efterfrågan förryckas i riktning mot en omotiverad efterfrågan efter smålägenheter. Eftersom särskilt en del mindre bostadsföretag kan ha svårigheter att göra denna fördelning på ett riktigt sätt, bör bostadsstyrelsen tillhandahålla anvisningar till ledning vid denna fördelning.

Medelsbehovet för låne- och bidragsverksamheten

Vårt förslag i det föregående att tilläggsån inte skall utgå i fortsättningen utan ersättas med ett årligt tillägg till det schablonbidrag, som vi föreslår skall utgå för ränteeftergifter, innebär att anslaget till *kapitalmedelsförluster och ränteeftergifter* bör höjas med 6 000 000 kronor i förhållande till Kungl. Maj:ts förslag och sålunda utgå med (90 000 000 + 6 000 000) 96 000 000 kronor. Av samma anledning bör anslaget till *räntefria lån till bostadsbyggande* minskas med det av Kungl. Maj:t föreslagna beloppet för tilläggsån till flerfamiljshus, eller med 140 000 000 kronor, och sålunda utgå med (240 000 000 — 140 000 000) 100 000 000 kronor. I stället bör *lånefonden för bostadsbyggande* höjas med 140 000 000 kronor samt dessutom med anledning av vårt förslag i det föregående om möjligheter i trängande fall till ökad förskottsgivning till egnahem med 25 000 000 kronor och sålunda utgå med (560 000 000 + 140 000 000 + 25 000 000) 725 000 000 kronor. Våra förslag beträffande bostadsrabatter motiverar en höjning av anslaget från 140 000 000 kronor till 143 000 000 kronor.

Med hänvisning till ovanstående föreslår vi således,
att riksdagen

- 1) måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t uttala att minst 260 000 lägenheter bör byggas under de närmaste fyra budgetåren, varav 62 000 bör igångsättas under nästa budgetår och 65 000 under det därpå följande året;
- 2) måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om en snabbutredning av vilka åtgärder som från Kungl. Maj:ts och kommunernas sida kan vidtagas för att underlätta för byggnadsarbetare på orter, där ingen bostadsbrist råder, att flytta till orter med svår bostadsbrist;

- 3) beslutar att tertiärlånets övre gräns sänkes till 97 procent av avkastningsvärdet för företagsformer som nu får låna upp till 100 procent samt till 92 procent för kooperativa företag som nu får låna upp till 95 procent;
- 4) fastställer räntan på tertiärlån och egnahemslån till 4 procent för lån som utbetalas efter 1 juli 1957 samt beslutar att övergång till obunden ränta för dessa lån skall ske från samma tidpunkt;
- 5) beslutar att ränteeftergifterna för bottenlån samt tilläggs-lån till flerfamiljshus från och med nästa budgetår skall ersättas med löpande schablonbidrag enligt i motionen angivna riktlinjer;
- 6) beslutar att den räntefria stående delen av egnahemslån skall inkomstprövas på sätt i motionen anges för egnahem som igångsättes efter 1 januari 1958;
- 7) beslutar avslå Kungl. Maj:ts förslag om sänkning av nu gällande maximiyta å egnahem, på vilka statliga egnahemslån beviljas;
- 8) beslutar att till företag som igångsättes tidigast 1 januari 1958 lämna statliga tertiärlån mot in-teckningar upp till 85 procent av avkastningsvärdet mot 4 procents ränta, samt att topplån mot 5 procents ränta lämnas mot in-teckningar som ligger mellan 85 och 92 procent för kooperativa företag och mellan 85 och 97 procent för kommunala och s. k. allmännyttiga företag;
- 9) beslutar att familjebostadsbidrag från 1 januari 1958 skall kunna utgå även till boende i godtagbara lägenheter som färdigstälts före 1 januari 1942;
- 10) beslutar avslå Kungl. Maj:ts förslag om slo-pande av be-stämmelsen om rätt i vissa fall till familjebostadsbidrag för familjer med barn över 16 år;
- 11) måtte medgiva, att under budgetåret 1957/58 preliminära beslut dels angående lån, som skall utgå från lånefonden för bostadsbyggande, må meddelas intill ett belopp av 780 000 000 kronor och dels angående lån från anslaget till räntefria lån till bostadsbyggande intill ett belopp av 75 000 000 kronor, innebärande en sammanlagd ökning i jämförelse med Kungl. Maj:ts förslag med 75 000 000 kronor;
- 12) måtte för budgetåret 1957/58 anvisa
 - a) å driftbudgeten under femte huvudtiteln till *Kapital-medelsför-luster och ränteeftergifter å vissa bostadsbygg-nadslån* ett förslagsanslag av 96 000 000 kronor

- samt till *Bostadsrabatter* ett förslagsanslag av 143 000 000 kronor,
- b) å kapitalbudgeten under statens lånefonder dels till *Lånefonden för bostadsbyggande* ett investeringsanslag av 725 000 000 kronor och dels till *Räntefria lån till bostadsbyggande* 100 000 000 kronor.

Stockholm den 29 mars 1957

Bertil Ohlin

Wald. Svensson

O. Malmberg

Bertil von Friesen

Manne Ståhl
